

SPRAWOZDANIE BIBLIOTEKI UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO (BUŚ) ZA 2009 ROK

I. Wprowadzenie

Uwagi wstępne

- W roku sprawozdawczym wprowadzono zmiany w strukturze Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego Zarządzeniem nr 40/2009 w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Śląskiego. Z dniem 1 sierpnia 2009 r. przekształcono Bibliotekę Instytutu Fizyki Wydziału Matematyki Fizyki i Chemii w Oddział Specjalistyczny Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego - Zbiory Fizyki oraz Bibliotekę Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska w Oddział Specjalistyczny Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego - Zbiory Biologii. Zbiory wymienionych bibliotek zostaną włączone do **Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej**

- Uniwersytet Śląski w ramach wsparcia dla pracowników Biblioteki zobowiązanych do uzupełnienia wykształcenia bibliotekarskiego uruchomił studia podyplomowe w projekcie **Uniwersytet Partnerem Gospodarki Opartej na Wiedzy**- Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet IV - Szkolnictwo wyższe i nauka, Poddziałanie 4.1.1 - Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni.

Uczestnikami są czynni bibliotekarze po studiach wyższych (innych niż informacja naukowa i bibliotekoznawstwo), którzy pragną zachować prawo do pracy w bibliotece naukowej.

ZADANIE 14 - Studia podyplomowe „TECHNOLOGIE INFORMACYJNE W BIBLIOTEKACH SPOŁECZEŃSTWA WIEDZY” są bezpłatne dla uczestników, koszty finansowane z EFS.

Zajęcia dwusemestralne rozpoczęto w październiku 2009 r., realizacja w systemie sobotnio-niedzielnym lub piątkowo-sobotnim, średnio dwa razy w miesiącu, łącznie 340 godzin dydaktycznych.

Kadra prowadząca studia podyplomowe to pracownicy Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego.

- Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego włączając się w ogólnopolską akcję bibliotek akademickich i prowadziła intensywne działania informacyjne dotyczące zasad finansowania dostępu do elektronicznych źródeł informacji. W marcu 2009 r. w Bibliotece UW odbyło się pierwsze spotkanie na temat stanu finansowania naukowych baz danych z udziałem przedstawicieli ICM UW oraz bibliotekarzy. W sprawę finansowania dostępu do baz osobiście zaangażował się Prof. W. Banyś Rektor UŚ jednocześnie przewodniczący KRUP.

W wyniku działań Rektora oraz konferencji Dyrektorów Bibliotek podjęto kolejno uchwałę KRUP, a następnie uchwałę KRASP, w których zawarto poparcie dla potrzeby finansowania dostępu do naukowych źródeł informacji przez MNiSW. W rezultacie MNiSW podjęło decyzję, że od roku 2010 wybrane zasoby Wirtualnej Biblioteki Nauki (Elsevier, Springer i Web of Knowledge) będą dostępne dla wszystkich instytucji akademickich w kraju na podstawie ogólnokrajowych licencji akademickich finansowanych w całości przez MNiSW, koordynatorem dostępu jest Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego (ICM UW).

- Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach jak co roku zobowiązana była do wypełnienia ankiet do rankingów szkół wyższych. Z uwagi na konstrukcję ankiet rankingów uczelni wyższych w Polsce, ocen komisji akredytacyjnej czy GUS gdzie wymagane są szczegółowe dane odrębne dla każdego wydziału a nawet kierunku studiów konieczne jest zachowanie w formularzach rozbicia danych wg. oddziałów oraz bibliotek specjalistycznych. Niestety taki system podawania danych bibliotek jest niekorzystny dla punktacji uczelni ponieważ studenci poszczególnych kierunków korzystają również w dużym stopniu z cyfrowych zasobów biblioteki głównej czego nie można wpisać w proponowanym wariantcie. Formularze ankietowe powinny traktować wszystkie biblioteki w uczelni jako jedną, niektóre biblioteki specjalistyczne mają charakter zbiorów podręcznych jednak zastosowanie w UŚ udostępniania z wykorzystaniem najnowszych możliwości technologicznych daje studentom pełny dostęp do zasobów gromadzonych w uczelni. Aktualnie użytkownik biblioteki nie jest i nie może być przypisany tylko do jednego miejsca korzystania, BUŚ zapewnia dostęp do źródeł elektronicznych w całej uczelni a także na komputery domowe pracowników i studentów.

- Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego weszła w system SAP wszelkie operacje zamówień, operacje finansowe, delegacje przeprowadzano w systemie, który jest nieprzyjazny w użytkowaniu, wprowadzanie danych zabierało wiele czasu. SAP nie jest systemem zintegrowanym ale wielomodułowym z hurtownią danych.

- Ciągle jeszcze nie wszystkie Biblioteki specjalistyczne włączyły się w wypożyczalnię elektroniczną co nie pozwala na korzystanie ze zdalnego zamawiania, rezerwacji i prolongaty książek całego systemu biblioteczo-informacyjnego UŚ.

Na koniec 2009r. funkcjonowały następujące elektroniczne wypożyczalnie: BFP Wypożyczalnia Biblioteki Filologicznej w Katowicach, BNS Wypożyczalnia Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych, BPP Wypożyczalnia Biblioteki Wydziału Pedagogiki i Psychologii, BPR Wypożyczalnia Biblioteki Wydziału Prawa i Administracji, BSZ Wypożyczalnia Biblioteki Szkoły Zarządzania, BWFS1 Wypożyczalnia Anglistyczna i Romanistyczna w Sosnowcu, BWFS2 Wypożyczalnia Germanistyczno-Slawistyczno-Wschodniosłowiańska w Sosnowcu, FUŚ Wypożyczalnia Oddziału BUŚ w Cieszynie

- W minionym roku Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego przy pełnej bieżącej obsłudze użytkowników kontynuowała prace związane z przygotowaniem się do przeprowadzki do nowego budynku: selekcja zbiorów, spotkania z zespołami bibliotekarzy Akademii Ekonomicznej dotyczącymi generalnie udostępniania zasobów i otwartego dostępu do księgozbioru oraz magazynowania zbiorów.

Jednocześnie prowadzono kilka projektów z wykorzystaniem środków unijnych.

1. Kluczowe działania:

1.1 Projekty w realizacji

- **Projekt Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej** - inwestycja Uniwersytetu Śląskiego i Akademii Ekonomicznej. W ciągu całego roku odbywały się uzgodnienia dotyczące projektu:

12 lutego 2009 r. - rozstrzygnięto przetarg na Inżyniera Kontraktu. Wybrano firmę Inwestycje, Budownictwo, Handel Inwest-Complex Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach, ponieważ złożyła najkorzystniejszą ofertę według kryteriów zawartych w *Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia*.

27 marca 2009 r. - nastąpiło otwarcie ofert w postępowaniu przetargowym na budowę budynku Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego i Akademii Ekonomicznej

W postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego na Budowę budynku Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego i Akademii Ekonomicznej, jako najkorzystniejszą wybrano ofertę, która uzyskała najwyższą ilość punktów zgodnie z SIWZ, złożoną przez Wykonawcę: Konsorcjum **MOSTOSTAL WARSZAWA S.A.** ul. Konstruktorska 11a, 02-673 Warszawa

ACCIONA INFRAESTRUCTURAS S.A.,ALCOBENDAS PARQUE EMPRESARIAL DE LA MORALEJA AVENIDA DE EUROPA 18 MADRID

Cena ofertowa 52.990.439,75 PLN (z VAT).

7 sierpnia 2009 r. podpisano umowę na wykonanie budowy budynku Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Akademią Ekonomiczną w Katowicach, a Generalnym Wykonawcą - Konsorcjum Mostostal Warszawa S.A. Od 16 listopada 2009 r. postępy budowy rejestrowała kamera., podgląd na żywo jest dostępny bezpośrednio na stronie projektu.

16 listopada 2009 r. w rektoracie UŚ odbyła się konferencja prasowa, podczas której przedstawiono zakres wspólnych działań Uniwersytetu Śląskiego i Akademii Ekonomicznej, prowadzonych w celu stworzenia nowoczesnego Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej. Kierownik projektu CINiBA prof. UŚ dr hab. Dariusz Pawelec, dyrektor Biblioteki UŚ omówił najważniejsze kwestie związane z realizacją inwestycji. Konferencja była okazją do przybliżenia charakteru przyszłej biblioteki oraz łączących się z nią korzyści dla mieszkańców regionu.

- **„Dostosowanie zasobu Śląskiej Biblioteki Cyfrowej do rozszerzonego dostępu internetowego - RID”** - Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego, Priorytet II - Społeczeństwo informacyjne, Działanie 2.2 - Rozwój elektronicznych usług publicznych

Zakończono realizację projektu 31 grudnia 2009 r.

Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego zrealizowała projekt na zapewnienie szerokiego dostępu internetowego do uniwersyteckich zasobów Śląskiej Biblioteki Cyfrowej. Całkowity koszt projektu zamknął się w kwocie

1 641 598,19 zł

Umożliwienie szerokiego, publicznego i bezpłatnego dostępu do literatury naukowej, fachowej i pięknej. Dodatkowe finansowanie pozwoliło na zakup odpowiedniego wyposażenia sprzętowego i oprogramowania. Projekt „RID” wraz z realizowanym projektem „Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka” to część planu stworzenia nowoczesnej biblioteki jako instytucji otwartej, powszechnie dostępnej, funkcjonalnej, spełniającej potrzeby studentów, naukowców i mieszkańców regionu.

- „Dostosowanie systemu zarządzania zbiorami do nowoczesnego modelu otwartych kolekcji dziedzinowych - MOK”

W trakcie realizacji

Projekt wspierający CINIbA ma na celu przygotowanie księgozbioru do udostępniania w nowym budynku. 23 września 2009r. Komisja Oceny Projektów zakończyła ocenę merytoryczno-techniczną 40 wniosków w ramach naboru nr 08.01.00-067/09 dla Działania 8.1 Infrastruktura szkolnictwa wyższego. W wyniku oceny wniosek **Dostosowanie systemu zarządzania zbiorami do nowoczesnego modelu otwartych kolekcji dziedzinowych - MOK w Bibliotece Uniwersytetu Śląskiego i Bibliotece Głównej Akademii Ekonomicznej**, przygotowany i złożony przez Bibliotekę Uniwersytetu Śląskiego otrzymał dofinansowanie.

Koszt całkowity 5 710 690,00 PLN

Kwota dofinansowania 4 854 086,00 PLN

- ARTON- Polska Literatura Humanistyczna

W trakcie starań o środki, termin złożenia wniosku 26 kwietnia 2010r

Zamierzamy uzyskać środki finansowe w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 (Oś Priorytetowa 2 - Infrastruktura sfery B+R, Działanie 2.3 Inwestycje związane z rozwojem infrastruktury informatycznej nauki).

1.2

Śląska Biblioteka Cyfrowa - rozwija się dynamicznie, w 2009r. dołączyły do ŚBC nowe jednostki w sumie współpracę podjęło, od dnia 20 lipca 2006 r., 43 jednostki. Wszystkie jednostki tworzą zasób ŚBC Uniwersytetu Śląskiego umieszcza w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej różne kategorie publikacji.

* Wydawnictwa z tzw. domeny publicznej

* Prace Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego

* Prace doktorskie publikowane są na podstawie licencji udzielonych przez autorów, najczęściej wykorzystywane dysertacje to „Rekonstrukcja wzorów zachowań konsumpcyjnych wśród kobiet na przykładzie województwa śląskiego” (11,2 tys. czytelników), „Współczesne filozoficzne spory o ugruntowanie praw człowieka” (ok. 9 tys.) oraz „Polityka penitencyjna w okresie transformacji ustrojowej w Polsce (1989-2001)” (7,2 tys.).

* Inne publikacje zamieszczone na podstawie odrębnych umów zawartych między właścicielem praw autorskich i Uniwersytetem Śląskim np.: materiały z konferencji oraz wystaw organizowanych przez Bibliotekę UŚ, prezentacje multimedialne z wykładów, prace studentów - tłumaczenia przygotowane w Instytucie Filologii Germańskiej UŚ w ramach ćwiczeń z przekładu literackiego prowadzonych przez dra Roberta Rducha. Hitem był „Angielsko-polski słownik informacji naukowej i bibliotekoznawstwa” Jacka Tomaszczyka, w czasie ok. dwóch miesięcy ponad 1200 wejść.

1.3

PROLIB 2 - przygotowana wersja systemu z formatem MARC21 wymagała dalszego dopracowania w związku, z tym prowadzono szereg uzgodnień z firmą Max Elektronik. Już z końcem 2008r rozpoczęto rozmowy w sprawie funkcjonowania PROLIBa. w nowym budynku CINIbA, a w 2009r. przygotowano szczegółowe propozycje zmian oraz procedury ich wprowadzenia.

1.4

Finanse:

Ważniejsze wydatki to:

Wyszczególnienie kosztów	Wydatki w 2009r.	Wydatki w 2008r.
nabycie książek - zakup, wymiana, dary	947 489,43 zł	942 755,80 zł
prenumerata czasopism, naukowych baz danych i dostępów do	2 412 925,06 zł	1.773.832,04 zł

serwisów elektronicznych czasopism (z czego z budżetu BUŚ pokryto prenumeratę Biblioteki Głównej, koszt prenumeraty wydziałów pokrywały w 100% same wydziały, koszt baz danych pokryto w części wydziały- bazy dziedzinowe, bazy interdyscyplinarne z dodatkowych dotacji Rektora)		
polisy serwisowe podstawowych oprogramowań	293 500,- zł	345 000,-zł
opłaty pocztowe	34 968,- zł	28 000,-zł
dozór mienia	88 358,- zł	76 000,- zł

2. Sprawy organizacyjne i kadrowe BUŚ

Zatrudnienie na dzień 31.12. 2009r. ogółem: 102 osób - 101 i ½ etatu. W 2009r włączono do struktury BUŚ dwie biblioteki specjalistyczne 8 etatów.

Służba biblioteczna 92 osoby, na pełnym etacie 91 osób i 1 osoba na ½ etatu. Poza grupą podstawową 10 osób na pełnym etacie.

Wykształcenie w grupie podstawowej- 92 osoby : 4 osoby z tytułem doktora, 66 osób z tytułem magistra, 1 osoba z tytułem inżyniera, 1 osoba z tytułem licencjata, 16 osób z wykształceniem średnim, w tym 2 osoby z wykształceniem średnim bibliotekarskim, 3 osoby wykształcenie zawodowe, 1 osoba podstawowe.

W grupie podstawowej 92 osoby zatrudnione na etatach bibliotekarskich: 6 bibliotekarzy dyplomowanych, 28 kustoszy, 17 starszych bibliotekarzy, 17 bibliotekarzy, 11 młodszych bibliotekarzy, 6 starszych magazynierów bibliotecznych, 6 magazynierów bibliotecznych, 1 pomocnik bibliotekarza.

W 2009r. rozwiązano umowy o pracę z 5 osobami, przedłużono umowy o pracę na czas określony z 9 osobami.

Awanse z podwyżką wynagrodzenia otrzymało 9 osób.

Dla porównania na dzień **31.12.2008 r.** w BUŚ zatrudnionych było **94 pracowników** oraz Dyrektor BUŚ w tym: 6 bibliotekarzy dyplomowanych, 27 kustoszy, 12 st. bibliotekarzy, 18 bibliotekarzy, 10 młodszych bibliotekarzy, 4 st. magazynierów, 6 magazynierów, 1 pomocnik bibliotekarza, 5 pracowników informatyki, 3 pracowników administracji, 2 porządkowe.

Wyższe wykształcenie posiadało 72 osoby. (3 z tytułem doktora, 69 z tytułem mgr), 2 osoby z tytułem inżyniera, 1 osoba z licencjatem, 14 osób posiadało wykształcenie średnie, 3 zawodowe, 2 podstawowe.

W ciągu roku awansowano na wyższe stanowisko wraz z podwyższeniem uposażenia 9 osób,

26 osób uzyskało podwyżkę wynagrodzenia, nagrody otrzymało 29 osób ;

9 osób przeszło na emeryturę, 9 osobom przedłużono umowę o pracę na czas określony.

Konferencje i szkolenia 2009 r.

Udział ogółem w 44 konferencjach i szkoleniach: 42 krajowych i 2 zagranicznych.

Utrzymano zasadę, że pracownik biblioteki uczestniczy w konferencji z referatem.

Wyjazdy zagraniczne to:

17-20 marca 2009 r. Monachium, Instytut Goethego seminarium dla Bibliotekarzy - mgr Elżbieta Grabarska:

Październik 2009 r. Frankfurt, Międzynarodowe Targi Książki - Prof. Dariusz Pawelec-Dyrektor BUŚ

Udział pracowników w niektórych konferencjach i szkoleniach.

Konferencja *Finanse bibliotek naukowych a ochrona dóbr kultury* - prowadzenie 2. części konferencji. Biblioteka Wydziału Teologicznego UŚ w Katowicach, 15.01.2009 - mgr Maria Kycler

Warsztaty „*Język Haseł Przedmiotowych KABA*”. Centrum NUKAT, Warszawa, 29.02.2009 - mgr Izabela Wielgus.

Warsztaty „*Stosowanie haseł jhp KABA w funkcji tematu formalnego*”. Centrum NUKAT, Warszawa, 26.02.2009 - mgr Marta Błęzyńska, mgr Joanna Wawrzecka, mgr Jolanta Pulikowska, mgr Izabela Wielgus.

Konferencja *Przyszłość bibliotek - biblioteki przyszłości*. V Forum Bibliotekarzy Województwa Śląskiego. Akademia Polonijna w Częstochowie, 25.03.2009 - mgr Maria Kycler.

Konferencja „*Biblioteka dla Przyszłości*”. WSB, Chorzów, 03.04.2009 - mgr Jolanta Pulikowska, mgr Arleta Majcherek, mgr Maria Kycler

Warsztaty „*III Spotkanie Robocze Bibliotekarzy Katalogujących Muzykalia*”. Centrum NUKAT, Warszawa 25.05.2009 - mgr Danuta Ostrowska, mgr Teresa Kłosek.

Spotkanie bibliotekarzy akademickich stosujących UKD. Biblioteka Narodowa, Warszawa, 19-20.05.2009 - mgr Jolanta Pulikowska, mgr Izabela Wielgus.

Szkolenie nt. funduszy europejskich 08-09.06.2009, Katowice - mgr Anna Śpiechowicz

Warsztaty „*Tworzenie słownictwa jhp KABA*”. Centrum NUKAT, Warszawa 16-20.11.2009 - mgr Marta Bleszyńska.

Konferencja „*Cyfrowość bibliotek i archiwów*”. Biblioteka Narodowa, Warszawa, 26-27.11.2009 - mgr Joanna Wawrzecka.

Udział w szkoleniach SAP - mgr Aldona Grabiańska i mgr Gabriela Kuźniewska.

27-29.05.2009 Bibliograficzne bazy danych: kierunki rozwoju i możliwości współpracy, Bydgoszcz

Dr Aneta Drabek Referat: Polska Literatura Humanistyczna „Arton” - baza bibliograficzna czy indeks cytowań?

15.01.2009 Mgr Jadwiga Witek, Mgr Tomasz Zięba: Finanse bibliotek naukowych a ochrona dóbr kultury, Biblioteka Teologiczna UŚ

18.03.2009 Mgr Mariusz Tomaszewski: Pokaz urządzeń do masowej digitalizacji zbiorów, archiwów i bibliotek organizowany przez firmę Digital Center, Biblioteka Narodowa

3-4.06.2009 Mgr Mariusz Tomaszewski Prezentacja urządzenia ScanRobot, Biblioteka Narodowa (Mariusz Tomaszewski, A. Koziara)

1-2.06.2009 XV Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Biblioteki i ich klienci : między płatnym a bezpłatnym komunikowaniem się w erze zasobów cyfrowych i sieci, Kraków

Mgr Aleksandra E. Adamczyk: Referat: Nowy serwis WWW Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego : użyteczność systemu CMS Joomla!, Mgr Grażyna Razik

Czerwiec, lipiec, listopad 2009: Szkolenie wewnętrzne z opracowania formalnego i rzeczowego organizowane przez Oddział Gromadzenia, Uzupełniania i Opracowania Zbiorów BUŚ: Dr Aneta Drabek, mgr Mariusz Tomaszewski, mgr Tomasz Zięba, mgr Grażyna Razik, mgr Barbara Kuś, mgr Julia Szkocna-Czarnecka, dr Renata Mateusiak, mgr Katarzyna Ossolińska, mgr Małgorzata Kustra, mgr Elżbieta Maj, mgr Brygida Pisula, mgr Janina Wieczorek

16-17.09.2009 Mgr Michał Tomaszek konferencja Fundacji Instytutu Rozwoju Regionalnego „Pełnosprawny Student”, Kraków

Inne

Udział w przygotowaniu wniosku aplikacyjnego w ramach funduszy europejskich „Dostosowanie systemu zarządzania zbiorami do nowoczesnego modelu otwartych kolekcji dziedzinowych - MOK w Bibliotece Uniwersytetu Śląskiego i Bibliotece Głównej Akademii Ekonomicznej”.

Udział w posiedzeniu Zespołu Koordynacyjnego NUKAT, Warszawa, 23.06.2009 - mgr Anna Śpiechowicz.

Udział w pracach Komisji ds. UKD Biblioteki Narodowej, Warszawa, 25.11.2009 - mgr Izabela Wielgus, mgr Anna Śpiechowicz.

Udział w spotkaniu roboczym dot. projektu *NUKAT - Autostrada Informacji Cyfrowe*. Centrum NUKAT, Warszawa, 24.11.2009 - mgr Anna Śpiechowicz.

Udział w spotkaniach zespołu BUŚ i AE ds. budowy CINiBA - mgr Anna Śpiechowicz

TARGI KSIĄŻKI

54 Targi Książki w Warszawie - 21.05.2009 - dr Iwona Blicharska, mgr Aleksandra Maruszczyk.

13 Krakowskie Targi Książki - 06.11.2009 - dr Iwona Blicharska.

Ważniejsze artykuły opublikowane w 2009 roku

1. Bibliotheca Nostra : Śląski Kwartalnik Naukowy / red. nauk. Jolanta Gwioździk ; red. Maria Kycler. - Nr 2 : Książka dawna. - Katowice : Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach, 2009. - 214 s.
2. Dostosowanie zasobu Śląskiej Biblioteki Cyfrowej do rozszerzonego dostępu internetowego - RID / Andrzej Koziara, Małgorzata Waga // EBIB, Elektron. Biul. Inf. Bibl. - 2009, nr 8
3. Joseph Haydn : najdroższy przyjaciel Mozarta / Jadwiga Sebesta, Karin Wawrzynek // Twoja Muza. - 2009, nr 32, s. 20
4. Od cytowań do oceny parametrycznej / Aneta Drabek // Prz. Urol. - 2009, nr 56, s. 55-59
5. Konferencja Bibliograficzne bazy danych: kierunki rozwoju i możliwości współpracy : Bydgoszcz 27-29 maja 2009 roku / Aneta Drabek // Bibl. Nostra. - 2009, nr 2, s. 116-121
6. Z filizanek do filharmonii : o niemiecko-austriackiej fascynacji kawą / Jadwiga Sebesta // W: Kultura stołu w wiekach dawnych. - Katowice : Uniwersytet Śląski, 2009. - s. 103-116

7. Projekt „Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka” wobec trendów i norm w budownictwie / Dariusz Pawelec, Jadwiga Witek, Marzena Smyła, Tomasz Zięba // EBIB, Elektron. Biul. Inf. Bibl. - 2009, nr 3
8. Staropolskie napoje i mikstury miłosne / Jadwiga Sebesta // W: Kultura stołu w wiekach dawnych. - Katowice : Uniwersytet Śląski, 2009. - s. 129-147
9. Dyrektorzy BUŚ / oprac. Marta Bleszyńska, Jolanta Pulikowska. - (Wydarzenia) // Gaz. Uniw. (Katowice). - 2009, nr 4, s. 19-21
10. Dyskretny urok dawnych książek : zbiory specjalne w Bibliotece Uniwersytetu Śląskiego / Marzena Smyła // Gaz. Uniw. (Katowice). - 2009, nr 7, s. 12-14
11. Nowy serwis WWW Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego : użyteczność systemu CMS Joomla! / Aleksandra E. Adamczyk // W: Biblioteki i ich klienci : między płatnym a bezpłatnym komunikowaniem się w erze zasobów cyfrowych i sieci. - Kraków : Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2009. - s. 128-133
12. 40-lecie Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego / oprac. Marta Bleszyńska, Jolanta Pulikowska. - (Wydarzenia) // Gaz. Uniw. (Katowice). - 2009, nr 4, s. 16-17
13. Kultura materialna bytomskich żydów w ujęciu biograficznym / Maria Kopsztein, Jadwiga Sebesta // W: Miasta i miasteczka górnicze. - Bytom : Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi. Wydział Zamiejscowy Filologii Polskiej w Bytomiu, 2009. - s. 115-127
14. Kopalni geniusz loci... : o śląskich magach pędzla / Jadwiga Sebesta // W: Miasta i miasteczka górnicze. - Bytom : Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi. Wydział Zamiejscowy Filologii Polskiej w Bytomiu, 2009. - s. 79-90
15. Dotyk jako doświadczenie urealnienia / Jadwiga Sebesta, Karin Wawrzynek // Open Theol. (Online). - 2009, no. 7
16. Możliwości wykorzystania polskich baz danych w ocenie parametrycznej jednostek naukowych / Aneta Drabek, Małgorzata Waga // Spr. Nauki. - 2009, nr 4, s. 27-30
17. Polska Literatura Humanistyczna „Arton” - baza bibliograficzna czy indeks cytowań? / Aneta Drabek // W: Bibliograficzne bazy danych : kierunki rozwoju i możliwości współpracy : Ogólnopolska konferencja naukowa z okazji 10-lecia bazy danych BazTech : Bydgoszcz, 27-29 maja 2009
18. Arianta - obszerna baza pol'skich vedeckych a odbornych elektronicznych casopisov / Arkadiusz Pulikowski, Aneta Drabek // ITlib (Tlacene vyd.). - 2009, c. 3, s. 52-57
19. Biblioteka otwarta : wczoraj i jutro Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego / red. Maria Kycler, Dariusz Pawelec. - Katow., 2008. - Rec. : Jolanta Szulc // Bibl. Nostra. - 2009, nr 2, s. 145-149
20. Centrum Informacji Naukowej : Uniwersytet Śląski, Akademia Ekonomiczna w Katowicach / Jadwiga Witek. - (Kronika) // Forum Akad. - 2008, nr 12, s. 9
21. Opracowanie starych druków w dobie elektronicznych źródeł informacji / Marzena Smyła // Bibl. Nostra. - 2009, nr 2, s. 19-25
22. Bibliografia Dorobku Pracowników Uniwersytetu Śląskiego - zarządzanie projektem / Aleksandra E. Adamczyk // referat wygłoszony na II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Zarządzanie informacją w nauce” - publikacja oddana do recenzji
23. Polskie czasopisma open access - próba charakterystyki / Aneta Drabek // Bibliotheca Nostra. - 2009, nr 3-4(19-20) s.43-54

BUŚ organizuje wiele szkoleń wewnętrznych dla pracowników własnych oraz bibliotek specjalistycznych. Bibliotekami specjalistycznymi opiekuje się Koordynator ds. Bibliotek Specjalistycznych, organizuje również praktyki specjalistyczne. W roku 2009 zorganizowano względnie skierowano na praktyki łącznie 22 osoby.

Z tej liczby 14 osób to bibliotekarze, 8 osób - to studenci.

Spośród bibliotekarzy BUŚ oraz Bibliotek Specjalistycznych swoje praktyki specjalistyczne odbyli :

1. mgr Maria Golda (PiPS) - w Bibliotece Śląskiej oraz w Bibliotece AE
2. dr Marta Kunicka (Prawo) - w Bibliotece Śląskiej oraz w Bibliotece AE
3. mgr Gabriela Łącka (Teologia) - w Bibliotece Akademii Ekonomicznej
4. mgr Anita Michalec (BUŚ) - w Bibliotece Politechniki Krakowskiej oraz Bibliotece Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie
5. mgr Adriana Głuch (WliNoM) - w Bibliotece Śląskiej oraz AE w Katowicach

Praktyki specjalistyczne w Bibliotece Uniwersytetu Śląskiego odbyły następujące osoby:

1. mgr Joanna Warot (WNoZ)
2. mgr Elżbieta Kawulok (Biblioteka Brytyjska)
3. mgr Monika Bieda (Biblioteka Akademii Muzycznej w Katowicach)
4. mgr Monika Sarnecka (BUŚ)
5. mgr Aleksandra Maruszczyk (BUŚ)
6. mgr Julia Szkocna-Czarnecka (BUŚ)
7. mgr Małgorzata Szpek (WNS)
8. mgr Jolanta Pulikowska (BUŚ)
9. mgr Joanna Chyla (Biblioteka Akademii Muzycznej w Katowicach)

Praktyki studenckie zorganizowano dla następujących studentów:

1. Joanna Ukleja (II rok Filologia UŚ)
2. Karolina Janas (II rok Filologia UŚ)
3. Paulina Duda (II rok Filologia UŚ)
4. Marek Stypka (II rok Bibliotekoznawstwo)
5. Aleksandra Szecówka (II rok Bibliotekoznawstwo)
6. Rafał Kos (II rok Bibliotekoznawstwo)
7. Robert Wolski (II rok Bibliotekoznawstwo)
8. mgr Monika Śliwka (studia Podyplomowe)

II. Stan zbiorów - gromadzenie, uzupełnianie i opracowanie zbiorów.

Oddział prowadził obsługę zamówień prenumeraty czasopism i baz danych dla całej uczelni zgodnie z Ustawą Prawa Zamówień Publicznych oraz Regulaminem Zamówień Publicznych oraz zakup książek dla Biblioteki głównej i zamiejscowych Oddziałów BUŚ. Ponadto wykonywano bieżące prace melioracji katalogów, monitorowania funkcjonalności systemu Prolib, stała współpraca z NUKAT.

1. Gromadzenie i uzupełnianie zbiorów

Do Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego wpłynęło i zostało objętych ewidencją sumaryczną **13 421 wol.** - na kwotę **874 366,72 zł.**

Zakup

Ogółem wpłynęło: **8 587 wol.** na kwotę **684 665,05 zł** w tym:
wydawnictw polskich: 7 440 wol. na kwotę **319 419,59 zł.**,
wydawnictw zagranicznych: 1 147 wol. na kwotę **365 245,46 zł.**

Fundusze

Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego: 8 583 wol. na kwotę **683 169,24 zł.**,
Fundusze Instytutu Fizyki: 2 wol. na kwotę **858,00 zł.**,
Fundusze Instytutu Matematyki: 2 wol. na kwotę **637,81 zł.**

Wymiana

Ogółem wpłynęło: **2 056 wol.** na kwotę **111 583,32 zł.**

Wysłana: **2 011 wol.** na kwotę **63 296,59 zł.**

w tym:

wymiana krajowa:

- otrzymano 1 076 wol. na kwotę **28 237,55 zł.**,

- wysłano 1 064 wol. na kwotę **35 855,65 zł.**

wymiana zagraniczna:

- otrzymano 954 wol. na kwotę **83 345,77 zł.**,

- wysłano 991 wol. na kwotę **28 836,94 zł.**

Współpracowano z 209 instytucjami

w tym:

116 instytucjami zagranicznymi (zakończono współpracę z 10 instytucjami, reaktywowano z 1 instytucją),

93 instytucjami krajowymi.

Dary

Ogółem wpłynęło: **2 078 wol.** na kwotę **49 522,02 zł.**

w tym:

z instytucji polskich - 1 955 wol. na kwotę 42 711,02 zł.,

z instytucji zagranicznych - 91 wol. na kwotę 6 811,00 zł.

Rozdysponowano:

do zbiorów BUŚ włączono: 1 783 wol. na kwotę 42 109,52 zł.,

bibliotekom specjalistycznym przekazano: 220 wol. na kwotę 5 743,50 zł.,

na potrzeby wymiany przekazano: 43 wol. na kwotę 1 669 zł.,

do magazynu druków zbędnych przekazano: 32 wol. (bez wyceny).

Inne

Ogółem wpłynęło: 1 333 wol. na kwotę 36 476,06 zł.

w tym:

egzemplarze obowiązkowe przekazane przez Dział Wydawnictw Uniwersytetu

Śląskiego 436 wol. na kwotę 12 940,95 zł.

Magazyn wydawnictw Uniwersytetu Śląskiego przeznaczonych dla Sekcji Wymiany

pobrano: 1 851 wol. na kwotę 56 561,67 zł.,

wysłano: 1 587 wol.,

pozostało: 264 wol.

Gospodarka dubletami i drukami zbędnymi

sporządzono i rozesłano 8 wykazów dubletów i druków zbędnych (2 289 pozycji),

zrealizowano zamówienia na 624 wol.,

na makulaturę i studentom przekazano 1665 wol.,

otrzymano 3 wykazy dubletów i druków zbędnych - zamówiono 1 poz.

Stan magazynu dubletów na dzień 31.12.2009:

772 wol. czasopism,

588 wol. wydawnictw zwartych.

Ważniejsi kontrahenci:

- A.B.E Marketing. Przedstawicielstwo w Gliwicach,

- Kubicz. Wydawnictwa Importowane we Wrocławiu,

- International Publishing Service (IPS) w Warszawie,

- P&W w Łodzi,

- Firma Starkmann w Londynie,
- Księgarnia "Slavica" w Warszawie.

Księgarnie:

- Księgarnia firmowa wydawnictwa PWN w Krakowie, w Katowicach (od X 2009),
- Księgarnia Facultas Iuridica w Katowicach,
- Księgarnia „Wolne Słowo” w Katowicach,
- Księgarnia „Nauka” w Katowicach,
- Księgarnia „Liber” w Katowicach,
- Księgarnia „Nowela” w Poznaniu,
- Antykwariat „Bibliofil” w Krakowie,

Hurtownie:

- Firma Księgarska Wiesława Juszcza w Łodzi,
- Hurtownia „Bibliofil” w Łodzi,
- Hurtownia „Kodeks” w Lipnikach koło Bydgoszczy.

Przedstawiciele wydawnictw:

- Firma „Tamam”. Tomasz Pączek,
- Przedstawicielstwo wydawnictwa „Wolters Kluwer Polska” we Wrocławiu,
- Wydawnictwo Prawnicze „LexisNexis”. Regionalne Biuro Handlowe w Katowicach,
- Wydawnictwo Literackie. Piotr Bartula w Krakowie,
- Dariusz Filar w Krakowie,

Ponadto składano zamówienia bezpośrednio u wydawców a także w księgarniach internetowych.

Wystawy zorganizowane przez BUŚ

21-23. 04.2009 - Wystawa Firmy ABE Marketing

02-03.06.2009 - Wystawa Firmy ABE Marketing

28-30.10.2009 - Wystawa Firmy IPS

Prenumerata czasopism i naukowych baz danych

Prenumerata czasopisma, bazy i konsorcja zagraniczne dla UŚ - **2 412 925,06 zł.**,

w tym:

czasopisma z krajów Europy Zach. i USA (w tym 131 połączeń on-line)	593 985,94 zł.	- 283 tyt.
czasopisma z krajów Europy Wschodniej	65 500,53 zł.	- 66 tyt.
bazy on-line zagraniczne	655 048,95 zł.	- 19 tyt.
CD-ROM zagraniczne	27 798,68 zł.	- 2 tyt.
konsorcja zagraniczne	1 070 590,96 zł.	- 4 tyt.

Rozliczenie prenumeraty UŚ z podziałem na źródła finansowania:

czasopisma zagraniczne (Europa Zach., Wsch. i USA):

badania statutowe:	528 858,16 zł.
dotacja Rektora:	101 289,14 zł.
fundusz studiów niestacjonarnych:	29 339,17 zł.
659 486,47 zł.	

zagraniczne bazy danych (bazy on-line i CD-ROM):

badania własne:	581 833,50 zł.
badania statutowe:	37 816,10 zł.
fundusz studiów niestacjonarnych:	52 755,69 zł.
dotacja Rektora:	10 442,34 zł.
682 847,63 zł.	

konsorcja:

badania własne:	540 589,18 zł.
badania statutowe:	414 463,64 zł.
dotacja Rektora:	115 458,14 zł.
fundusz studiów niestacjonarnych:	80,00 zł.

1 070 590,96 zł.

RAZEM: 2 412 925,06 zł.

Ilość tytułów bieżących, ogółem wpłynęły 653 tytuły czasopism:
494 tytuły czasopism polskich, 159 tytułów czasopism zagranicznych.

2. Opracowanie zbiorów

Stan zbiorów

Stan bazy systemu Prolib w odniesieniu do BUŚ:

Nazwa jednostki	Ilość sporządzonych lub zmodyfikowanych opisów bibliograficznych	Ilość opracowanych i dostępnych przez OPAC egzemplarzy	Ilość nie opracowanych (wprowadzonych na zasób) egzemplarzy
W 2009r.			
BUŚ	48 455	35 701	6 983
Od 1998 r. tj od początku istnienia bazy systemu Prolib			
BUŚ	169 924	203 654 (stanowi to ok. 50% posiadanych zbiorów)	94 795

Inwentaryzacja zbiorów w BUŚ

Rodzaj zbiorów w j. inw.	Przybyło w 2009 r.	Przybyło w 2008 r.	Wykreślono z inw. w 2009 r.	Wykreślono z inw. w 2008 r.	Stan księgozbioru na dzień 31.12.2009 r.	Stan księgozbioru na dzień 31.12.2008 r.
Łącznie: książki i wydawnictwa ciągłe nieregularne	* 12 889	* 11 906	14 108	10 734	391 474	392 693
Starodruki	14	156	3	29	567	556
Rękopisy	-	-	-	13	14	14
Pomoce dydaktyczne	-	-	-	32	33	33
Dokumenty elektroniczne	15	16	-	-	211	196
DZS-y	1	1	-	-	2	1
Kartografia	325	6	-	601	1 681	1 356
Filmy	5	-	-	-	348	343
Dokumenty dźwiękowe	75	117	-	-	289	214
Mikroformy	-	-	-	-	38	38
Grafika	-	-	-	4	469	469

RAZEM	13 324	12 202	14 111	11 413	395 126	395 913
Skrypty	454	116	235	85	13 163	12 944
Czasopisma	870	961	-	54	19 556	18 686

* zawiera również prenumeratę

2. Opracowano formalnie:

Zwarte		Ciągłe		Pozostałe dokumenty		Razem
Nowości (j. inw.)	Stary zasób (j. inw.)	Nowości (j. inw.)	Stary zasób (j. inw.)	Nowości (j. inw.)	Stary zasób (j. inw.)	
W 2009r.						
12 534	* 18 410	439	1 401	607	-	33 391
W 2008r.						
10 759	5 232	443	465	139	73	17 111

* w pracach związanych z opracowaniem retrospektywnym uczestniczyli również pracownicy Oddziału Udostępniania i Informacji Naukowej

3. Opracowano rzeczowo (hasła przedmiotowe + klasyfikacja UKD):

Zwarte		Ciągłe		Pozostałe dokumenty		Razem
Nowości (j. inw.)	Stary zasób (j. inw.)*	Nowości (j. inw.)	Stary zasób (j. inw.)	Nowości (j. inw.)	Stary zasób (j. inw.)	
W 2009r.						
11 534	14 350	472	1 287	419	73	28 135
W 2008r.						
10.520	5 733	443	465	139	73	17 373

* w pracach związanych z opracowaniem retrospektywnym uczestniczyli również pracownicy Oddziału Udostępniania i Informacji Naukowej

4. Opisy bibliograficzne i hasła khw wprowadzone przez bibliotekarzy Uniwersytetu Śląskiego do katalogu centralnego NUKAT:

Opisy bibliograficzne	Hasła KHW
W 2009r.	
45 457	10 656
Od 2002r. tj od początku istnienia katalogu NUKAT	
143 981	47 411

Ze względu na sposób gromadzenia danych w katalogu centralnym NUKAT nie ma możliwości sporządzenia zestawienia z rozbiem na poszczególne biblioteki UŚ.

Wysoka jakość opracowania sprawiła, że pracownicy BUŚ uczestniczą w ogólnopolskich i międzynarodowych przedsięwzięciach dotyczących opracowania zbiorów: Ogólnopolski projekt finansowany w ramach funduszy europejskich *NUKAT - Autostrada Informacji Cyfrowej.*, Zespół ds. Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej Biblioteki Narodowej, Zespół Koordynacyjny ds. Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT.

Ważniejsze zadania na 2010r.

- Pełne wdrożenie programu do obsługi wymiany krajowej, zagranicznej i darów.
- Kontynuowanie prac związanych z melioracją i dostosowywaniem słownika UKD do potrzeb sygnatury wolnego dostępu w CINiBA.
- Rozpoczęcie prac nad ustalaniem nowej sygnatury dla książek przeznaczonych do wolnego dostępu w CINiBA (czas rozpoczęcia uzależniony jest od przygotowania systemu Prolib w tym zakresie).
- Sukcesywne opracowanie rzeczowe zbiorów czytelnianych, których opisy bibliograficzne zostały skopiowane do systemu Prolib przez pracowników Oddziału Udostępniania i Informacji Naukowej.
- Kontynuowanie procesu inwentaryzacji czasopism oraz opracowania retrospektywnego wydawnictw ciągłych i zwartych.

III. Działalność informacyjna i udostępnianie zbiorów

Wzrasta lawinowo liczba odwiedzin głównie w Informatorium oraz wypożyczalniach co jest wynikiem możliwości zdalnego zamawiania, rezerwacji i prolongaty książek przez OPAC WWW oraz dostępu do prenumerowanych baz danych i serwisów czasopism elektronicznych przez Enologa. W stosunku do lat poprzednich nieco spada liczba odwiedzin w czytelnianach jednak z uwagi na wymogi budowlane nie można dokonać połączenia czytelni w jeden kompleks, chociaż są usytuowane na tym samym poziomie. W związku, z tym konieczne jest zabezpieczanie dyżurów przez co najmniej 4 bibliotekarzy w jednym czasie.

Informatorium

Liczba czytelników korzystających z Informatorium - **20 173** osoby, w tym: studenci: **19 167**

pracownicy UŚ: **250**, inni: **756**

35 stanowisk komputerowych

Niektóre dane statystyczne

- Informacja dotycząca lokalizacji poszukiwanych źródeł - **1816** pozycji bibliograficznych,
- analizy cytowań: **30** (kwerendy na zlecenie pracowników UŚI - **6**, innych instytucji naukowych- **24**),
- sprawdzania wskaźnika Impact Factor: **12** kwerend
- serwis „Zapytaj bibliotekarza” - **276** zapytań

Wykorzystanie prenumerowanych baz danych

W roku 2009 zbiory elektroniczne wzbogaciły się o bazę **Scopus**, został także poszerzony zasób książek elektronicznych na platformie **ibuk**.

W roku 2009 udostępnialiśmy **54** bazy danych, z tego **49** zagranicznych, **5** polskich.

Bazy zagraniczne	On-line		OneLog	FullText
	ilość logowań	ilość przeszukań		
Academic Search Complete (EBSCO)	6972	21005	1121	12204
Agricola (EBSCO)	957	4293	391	-
Analytical Abstracts	-	-	129	-
Anne Philologique	-	-	86	-
Arts and Humanities Citation Index	-	-	26	-
ATLA	265	446	1	-
Bazy RSC (5)	-	-	18	-
Beilstein/Gmelin	1950	13877	2877	-
BIOSIS/Biological Abstracts	222	876	199	-
Business Source Complete (EBSCO)	1029	3713	39	817

Chemical Abstracts (I-IX)	74	-	141	-
ERIC (EBSCO)	934	5392	96	-
Georef (EBSCO)	741	4382	51	-
Georef in Process (EBSCO)	520	2695	-	-
Green File (EBSCO)	546	2821	3	4
Health Source CE (EBSCO)	630	3001	69	85
Health Source Nursing (EBSCO)	714	3075	51	184
IBZ	129	177	5	-
Image Collection (EBSCO)	3148	8742	-	81
Index to Scientific and Tech. Proc.	-	-	16	-
Index to Soc. Sci. and Hum. Proc.	-	-	7	-
INIS	-	-	4	-
INSPEC/ICM	-	-	92	-
INSPEC/OVID	428	1166	1	-
ISSN	-	-	1243	-
Journal Citation Reports SE	-	-	240	-
Journal Citation Reports SSE	-	-	85	-
Library Inf. Science Abst. (EBSCO)	691	3973	54	-
LISA	603	4253	133	-
MasterFILE Premier (EBSCO)	878	3205	109	390
MathSciNet	-	-	477	-
MEDLINE (EBSCO)	967	4665	176	-
MLA Directory (EBSCO)	602	3213	6	-
MLA International Bibliography (EBSCO)	804	5063	72	-
Newspaper Source (EBSCO)	605	2996	40	145
Philosophers Index (EBSCO)	596	2580	5	-
PsycARTICLES	690	3670	57	1341
PsycINFO (EBSCO)	623	3732	37	-
Regional Business News (EBSCO)	512	2562	8	3
Science Citation Index	-	-	154	-
Science Citation Index (Web of Science)	2730	17593	-	-
Science Citation Index Expanded (ICM)	5210	31981	1841	-
Scopus	3270	14399	291	-
Social Science Citation Index	-	-	134	-
ULRICH'S	178	377	43	-
WBIS Online	-	-	91	-
Westlaw International	-	-	445	-
Razem:	38218	179923	11164	15254
Ważniejsze bazy polskie	On-line		OneLog	FullText
	ilość logowań	ilość przeszukań		
Bazy Biblioteki Narodowej	-	-	1229	-
Legalis	-	-	5336	-
Lex Intranet	-	-	9223	-
Lex Polonica	-	-	2518	-
Razem:	-	-	18306	-
SUMA:	38218	179923	29470	15254

W 2008r. sumaryczne wykorzystanie baz przedstawiało się następująco:
ilość logowań online 26 986, ilość przeszukań online 177 752, OneLog 22 821, FullText 16 855

System OneLog umożliwia udostępnianie baz danych i serwisów czasopism elektronicznych uprawnionym użytkownikom poza siecią Uniwersytetu Śląskiego na komputerach domowych. Od października 2009r. z systemu mogą korzystać także studenci UŚ. W roku 2009 zarejestrowaliśmy **556** nowych pracowników naukowych i doktorantów (**195**) i studentów UŚ (**361**). W sumie z systemu OneLog korzystało **1020** osób.

W 2009r zarejestrowaliśmy **37911** logowań do systemu Onelog, w 2008r. logowań **28 650**.

Serwisy czasopism elektronicznych

Lista A-Z to wykaz, który gromadzi wszystkie posiadane przez BUŚ czasopisma elektroniczne - konsorcyjne, z prenumeraty i w wolnym dostępie. W 2009r. lista czasopism elektronicznych A-Z rejestrowała ponad **23740** tytułów., w 2008r. ponad 18 000 tytułów.

W roku 2009 kontynuowano udostępnianie książek elektronicznych na platformie **ibuk**. Zbiór ten był sukcesywnie uzupełniany i na koniec roku mieliśmy **157** pozycji na naszej liście, **932** logowań, **6 941** przeczytanych stron.

Wykorzystanie czasopism i książek elektronicznych (konsorcja i platformy niektórych wydawców)

Serwis	Ilość logowań	Ilość przeszukań	FullText
Science Direct (Elsevier)/ICM	-	-	31 352
Science Direct (Elsevier)/SDOL	17 259	17 403	54 962
Springer/ICM	-	-	5 786
SpringerLINK	-	-	20 374
EBSCOhost (EIFL)	14 014	130 219	15 808
CEEOL	2 400	-	4 386
RSC	-	3 626	2 356 800*
AIP, APS	-	-	11 341
Prola	-	2 566	6 146
Ingenta	267	2 549	221
SAGE	-	-	52
GSA + AGU	-	28	202
Oxford Univ. Press	-	629	4 109
Cambridge Univ. Press	-	1 143	1 669
Institute of Physics	-	-	1 483
de Gruyter	-	-	41
WILEY InterScience	3 503	551	1 294
Univ. of Chicago Press**	-	-	219
Peeters	-	-	23
Emerald	298	-	97
Annual Reviews	921	90	371
Razem	38 662	158 804	163 092
Lista A-Z	3 679	34 034	-
ibuk	932	-	6 939***

* Archiwum RSC, ** American Journal of Sociology (202), Critical Inquiry (7)

*** ilość stron

W 2008 r. w serwisach odnotowano 14 958 logowań, 78 899 przeszukań i 106 785 FullText.

Bazy danych opracowywane przez Bibliotekę Uniwersytetu Śląskiego

- Bibliografia dorobku pracowników Uniwersytetu Śląskiego

Bibliografia opracowywana jest w w dwumodułowym systemie PROMAX (moduły: Bibliografia, Pracownik/Osoba), zawiera obecnie 63.230 rekordy bibliograficzne i 3.590 rekordów osobowych.

W ciągu roku wprowadzono 4.595 nowych rekordów bibliograficznych oraz 146 rekordów autorskich przy zaangażowaniu 22 osób. Autoryzowano 6.934 rekordy, zmodyfikowano 5.690 rekordów.

Administrowanie stroną WWW BIBLIOGRAFIA - BAZA WIEDZY, stroną WWW BIBLIOGRAFIA - Informacje (PROWEB) oraz administrowanie systemem **e-ZŁOSZENIE**

Prace nad realizacją projektu integracji bazy bibliograficznej z systemem SAP (projekty rozporządzeń, formularzy do e-rejestracji, procedur). Praca nad dostosowaniem programu dla potrzeb uczelni, zgłaszanie i wdrażanie poprawek, monitorowanie rynku oprogramowania do tworzenia baz dorobku naukowego.

- **Polska Literatura Humanistyczna (ARTON)** - bibliometryczna baza cytowań literatury humanistycznej Zawartość bazy to **10131** rekordów bibliograficznych oraz **170474** opisów cytowań.

W roku 2008 wprowadzono do bazy **204** rekordy bibliograficzne i **4215** opisów cytowań. Przeprowadzono korektę **1208** rekordów, autoryzowano **206** artykułów głównych i **4165** cytowań. Wszystkie rekordy wprowadzone i autoryzowane zostały przez Uniwersytet Śląski. Podjęto kroki w pozyskaniu środków zewnętrznych na rozbudowę bazy.

• **ARIANTA**. Naukowe i fachowe czasopisma polskie. Baza opracowywana przez dr Anetę Drabek z Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego i dra Arkadiusza Pulikowskiego z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej UŚ. Obecnie baza zawiera **2363** rekordy, w roku 2009 dodano **531** tytułów.

Serwisy testowe - nowe bazy danych i czasopisma elektroniczne:

1. Wiley: Reference Works i Current Protocols: 10 wydawnictw encyklopedycznych i 10 z serii Current Protocols od 2 do 31 marca 2009
2. Wydawnictwo Sage: test e-encyklopedii od 5 marca do 12 kwietnia 2009
3. CAIRN-200 czasopism francuskich w dostępie testowym od 1 lutego do 31 grudnia 2009 (umowa z Instytutem Romanistyki)
4. LexisNexis od 15 kwietnia do 14 maja 2009
5. Bazy na platformie OVID: ATLA, BIOSIS, GEOBASE, Environmental Science od 20 kwietnia do 31 maja 2009
6. EBSCOhost: Political Science Complete od 4 maja do 4 lipca 2009; Polymer Library I Petroleum Abstracts TULSA Database od 27 kwietnia do 27 czerwca 2009
7. Alexander Street Press: Counseling and Therapy in Video od 3 do 30 czerwca 2009
8. Canadian Journal of Communication -rocznik 2009 online +print (dar dla wydziału Filologicznego)
9. EBSCO: Research Starters Sociology od 30 czerwca 2009 do 30 czerwca 2010
10. Emerald Management Xtra 60 od 1 września do 31 grudnia 2009
11. IOP-Institute of Physics Publishing od 16 września do 18 listopada 2009
12. EBSCO: Central&Eastern European Academic Source od 1 października do 31 grudnia 2009
13. Oxford University Press: Oxford Journals Full Collection od 1 października do 31 grudnia 2009, Oxford Scholarship Online od 9 listopada do 8 grudnia 2009
14. ABE Marketing: International Science Database i CABI Books od 7 października do 6 listopada 2009
15. ABE Marketing: Czasopisma Cambridge University Press od 12 października do 14 grudnia 2009
16. Oxford University Press: Oxford Scholarship Online-Law, Oxford Repts on International Law, Max Planck Encyclopedia of Public International Law, Oxford Biblical Studies Online od 15 października do 14 listopada 2009
17. Alexander Street Press: The Digital Karl Barth Library, The Digital Library of the Catholic Reformation, The Digital Library of Classic Protestant Texts, OUP: Oxford Biblical Studies Online od 21 października do 21 listopada 2009
18. ProQuest: LION-Literature Online, Periodicals Archive Online, ProQuestCentral od 27 października do 31 grudnia 2009
19. ACM Digital Library od 16 listopada do 16 grudnia 2009
20. Smart Education: Books24x7 od 17 listopada 2009 do 12 stycznia 2010
21. Chinese All e-book od 17 listopada do 17 grudnia 2009
22. EBSCO: Publishing Opportunities Database od 27 listopada 2009 do 31 stycznia 2010
23. EBSCO: Communication&Mass Media Complete, Education Research Complete, Environment Complete, Humanities International Complete, Library, Information Science&Technology Abstracts with FullText, Political Science Complete, SocINDEX with Full Text od 2 grudnia 2009 do 2 lutego 2010

Statystyka wykorzystania niektórych baz testowanych w 2009 roku

Baza	Logowania	Przeszukania	PDF
Sage - encyklopedie	129	-	-
LexisNexis	-	269	-
OVID - GEOBASE	72	105	-
EBSCO Mental Measurements Yearbook	56	228	5
EBSCO Political Science Complete	130	737	37
EBSCO Polymer Library	55	435	-
EBSCO Petroleum Abstracts	53	399	-
EBSCO Research Starters Business	1615	6575	14

EBSCO Research Starters Education	1558	6440	63
EBSCO Research Starters Sociology	4129	15329	82
EBSCO CEEAS	435	2071	91
EBSCO Communication&Mass Media	62	294	8
EBSCO Education Research Complete	66	352	29
EBSCO Environment Complete	89	313	37
EBSCO Humanities International Complete	85	404	41
EBSCO LISTA Full Text	69	305	3
EBSCO Political Science Complete	130	737	37
EBSCO SocIndex with Full Text	93	339	54
EBSCO Publishing Opportunities	90	490	-
ABE Marketing - CABI	76	124	-
ABE Marketing - ISD	54	207	-
OUP Oxford Biblical Studies	18	59	74
OUP Oxford Law	59	281	2613
OUP Oxford Scholarship Online	256	173	436
ProQuest - ProQuest Central	-	651	716
ProQuest - LION	103	548	198
ProQuest- Periodicals Archive Online	139	359	149
Razem:	9621	38214	4687

Digitalizacja zbiorów

Śląska Biblioteka Cyfrowa		
BUS	41 publ.	7.217 stron
WUS	22 publ.	6.121 stron
Doktoraty	126 publ.	32.340 stron
Digitalizacja 2008-2009 (projekt dla osób niepełnosprawnych)		
Książki i czasopisma	1.044 publ.	395759 stron
Razem	1.233 publ.	441.437 str.

Serwis WWW

Serwis prowadzony przez bibliotekarzy, liczba odwiedzin na stronie WWW BUS w 2009: **883 111**

W roku 2009 trwały dalsze prace redakcyjne i aktualizacja serwisu WWW, w tym uruchomienie strony anglojęzycznej od 16 listopada 2009 (liczba wejść do końca roku: **3601**)

Udostępnianie prezencyjne - czytelnie

Czytelnie na bieżąco udostępniały zbiory, aktualizowały księgozbiory, a także prowadziły selekcję zbiorów pod kątem CINIbA.

Wyposażenie sprzętowe i liczba miejsc

* Czytelnia Ogólna i Czasopism - 42 miejsca, 12 stanowisk komputerowych oraz 1 stanowisko do samodzielnego skanowania.

* Czytelnia Matematyczna - 34 miejsca, 8 stanowisk komputerowych oraz kserograf.

* Czytelnia Chemiczna - 29 miejsc, 6 stanowisk komputerowych.

Stan zbiorów:

Nazwa czytelnia	2009r.	2008r.
Czytelnia Ogólna	13 172 wol.	12 963 wol.
Czytelnia Matematyczna	12 256 wol.	12 431 wol.
Czytelnia Chemiczna	7 086 wol.	7 567 wol.
RAZEM	32 514 wol.	32 961 wol.

W 2009 r. łącznie odnotowano 37 648 odwiedzin w celu korzystania ze zbiorów. Czytelnie udostępniały również zbiory z magazynu ściągnięte na życzenie czytelników. Wzrosła liczba osób korzystających ze stanowisk komputerowych.

Pracownia Zbiorów Specjalnych

Ze zbiorów skorzystało **240** czytelników, w tym 19 pracowników naukowych, 221 studentów.

Udostępniono ok. **1700 vol.** z księgozbioru podręcznego.

Ze zbiorów magazynowych udostępniono 135 pozycji.

Udostępniono **420** jednostek zbiorów specjalnych (starodruki, kartografia, mikrofiszki).

Księgozbiór podręczny i niektóre zbiory specjalne (kartografia, mikroformy) udostępniano również w Czytelni Ogólnej.

Przyjęto i opracowano **97** prac doktorskich, których zbiór do 31.12.2009r. obejmuje **2.994** dzieł.

Zbiory w wydzielonych kolekcjach - Książki wydane do roku 1900 oraz wybrane pozycje z początku XX wieku, a także cały księgozbiór Z.Z. Żuławskich otrzymały status „zbioru zabezpieczonego” i znalazły się w podlegającym dodatkowej ochronie magazynie Pracowni Zbiorów Specjalnych (stan około 3.500 vol.).

Działalność i dydaktyczna

Przeprowadzono 15 pokazów i zajęć dydaktycznych dla studentów UŚ (prowadząca mgr M. Smyła):

- 12 pokazów prezentujących książkę jako dzieło sztuki dla studentów filologii polskiej, bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, historii;

- 3 zajęcia dydaktyczne dla studentów historii sztuki dotyczące zbiorów bibliotecznych, poszukiwania informacji w zasobach internetowych, posługiwanie się bibliografiami oraz bazami danych przydatnymi historykowi sztuki dostępnymi w BUŚ.

Przeprowadzono 3 prezentacje zbiorów specjalnych dla młodzieży (mgr M. Smyła).

Wypożyczalnia

Wypożyczalnia miejscowa

Czytelnicy składali zamówienia na dokumenty drogą elektroniczną - poprzez OPAC oraz poprzez zdigitalizowany katalog kartkowy (535 zamówień)

Praktykowany w BUŚ system kaucji umożliwia korzystanie ze zbiorów czytelnikom spoza uczelni,

W 2009 roku zarejestrowano w bazie **2407 nowych czytelników** (spadek związany między innymi z uruchamianiem kolejnych wypożyczalni wirtualnych w bibliotekach specjalistycznych).

Usunięto z bazy **3544 czytelników**.

Ogólny stan czytelników bazy PROLIB (wszystkich wypożyczalni elektronicznych) według statusu czytelnika wydruk raportu na dzień 31.12.2009r

Studenci UŚ	25.016
Student UŚ studiów podyplomowych	456
Student innej uczelni	551
Doktorant UŚ	1.103
Doktorant innej uczelni	27
Pracownik Biblioteki	130
Oddział	29
Pracownik naukowy	1.462
Pracownik inny	542
Emeryt UŚ	77
Kaucja	202
Wypożyczalnia Międzybiblioteczna	20
	<hr/>
	29.615

Ogółem

W ogólnej liczbie czytelników wypożyczalni elektronicznej stan bazy czytelników w BUŚ przedstawia poniższa tabela.

STAN BAZY CZYTELNIKÓW Z KONTEM AKTYWNYM W BUŚ

(według statusu czytelnika)

Student UŚ (Student UŚ+ Student Mat.-Fiz.-Chem.)	10.316
Student UŚ studiów podyplomowych	117
Student innej uczelni	439
Doktorant UŚ	708
Doktorant innej uczelni	24
Pracownik Biblioteki	108
Oddział	20
Pracownik naukowy	927
Pracownik zwykły	340
Emeryt UŚ	59
Kaucja	200
Student MIS	64
Wypożyczalnia Międzybiblioteczna	20

13.342

Ogółem

Z podanej liczby 13.342 czytelników posiadających konto aktywowane w BUŚ, czytelnicy aktywni (którzy dokonali przynajmniej jednego wypożyczenia, zwrotu lub prolongaty) stanowią ilość **10.981** osób.

W 2009 roku WYPOŻYCZALNIĘ MIEJSCOWĄ BUŚ odnotowano **88.681 odwiedzin czytelników**.

Czytelnicy złożyli **126.514 zamówień** na dokumenty.

Wypożyczono 121.173 woluminy.

Prolongowano w sposób tradycyjny, w WYPOŻYCZALNI MIEJSCOWEJ BUŚ **24.132 woluminy**.

Do WYPOŻYCZALNI MIEJSCOWEJ BUŚ **zwrócono 119.143 woluminy**.

Nie zrealizowano 53 zamówień.

Nie odebrano 5.665 zamówień.

Podpisano 1.076 kart obiegowych studentów niezarejestrowanych w Bibliotece Uniwersytetu Śląskiego

W 2009 roku wysłano **420 upomnień**.

Do kasy Uniwersytetu Śląskiego odprowadzono za:

Kary (nieterminowy zwrot, książki zagubione) 74.658 zł

Kaucja 16.050 zł

Wpisowe (duplikaty i za założenie konta) 1.875 zł

Ogółem: 92.583 zł

WYPOŻYCZALNIA MIĘDZYBIBLIOTECZNA

W roku wysłano ogółem 1966 zamówień, z czego zrealizowano 1630.

ilość zamówień	biblioteki krajowe	biblioteki zagraniczne	razem
wysłane	1116	850	1966
zrealizowane	907 + 27*	723 + 29*	1630 + 56*= 1686
niezrealizowane	209	127	336

* zamówienia wysłane w roku 2008, a zrealizowane w roku sprawozdawczym

Z bibliotek krajowych i zagranicznych sprowadzono ogółem 1686 publikacji, w tym:

sprowadzono	biblioteki krajowe	biblioteki zagraniczne	razem
druki zwarte	457+ 11*	584+22*	1041+ 33*
kserokopie	290 (3572 stron) + 15*(160 stron)	93 (1008 stron)+5* (56 stron)	383 (4580 stron)+ 20* (216 strony)
mikrofilmy	24	1 + 1*	25 + 1*
skany	12 (200 stron)	1 (14 stron)	13 (214 stron)
pliki	120 (1512 stron) + 1* (13 stron)	44 (715 stron) + 1* (17 stron)	164 (2227 stron)+ 2* (30 stron)
dary	4	-	4
ogółem	907 + 27*	723+29*	1630+ 56*=1686

Z usług Wypożyczalni Międzybibliotecznej korzystało 267 czytelników, w tym: doktoranci -37, studenci -163, pracownicy -65, emeryci - 1, inni -1. Współpracowano z 261 instytucjami.

Usługi prowadzone przez Wypożyczalnię są odpłatne. W roku sprawozdawczym pobrano gotówkę w wysokości 17 453,70 zł, z funduszy instytutowych 8 790,14 zł.

W 2009 roku z usług Wypożyczalni Międzybibliotecznej korzystało 191 instytucji krajowych i zagranicznych. Zrealizowano 1080 zamówień, w tym:

zrealizowano	biblioteki krajowe	biblioteki zagraniczne	razem
druki zwarte	773 +107**	15	895
kserokopie	42 (437 stron)	6 (46 stron)	48 (483 strony)
skany	118 (1440 strony)	1 (119 stron)	119 (1451 strony)
pliki	18 (183 strony)	-	18 (183 strony)
ogółem	1058	22	1080

** zamówienia online bibliotek posiadających kartę biblioteczną.

MAGAZYN

1. Do magazynu zwartego w 2008 roku wpłynęło z Oddziału Gromadzenia, Uzupełniania i Opracowania Zbiorów **10.768** jednostek .

2. **Roczne zestawienie dokumentów wydanych i zwróconych (metodą komputerową i tradycyjną) z podziałem na poszczególne agendy biblioteki**

Miejsce odbioru	2009		2008	
	Wydanie	Zwrot	Wydanie	Zwrot
BUŚ wypożyczalnia	125.979	124.400	121973	121800
BUŚ czytelnia chemiczna	48	94	112	231
BUŚ czytelnia matematyczna	85	113	78	83
BUŚ czytelnia ogólna	5053	6379	4918	6119
Pracownia zbiorów specjalnych	9	93	63	90
Brak historii	2763	1358	3300	1518
Metoda tradycyjna-realizacja do czyteln	817	817	3649	3649
Książki wycofane i wprowadzane do księgozbiorów podręcznych	2655	666	1482	1080
Dokumenty przekazane	7355	7230	4827	4700

do opracowania				
Ogółem	144.764	141.150	140.402	139.270

Realizowano, także zamówienia na czasopisma: **5810 wol.** (w 2008r. - 5150 vol.).

Prowadzono prace bieżące : zmieniono lokalizację i przeznaczenie dokumentu dla **3130 wol.**, wydrukowano i oklejono paskami kodowymi **6890 wol.**, usunięto znaki własnościowe i wycofano z magazynu **9800 wol.** (5432 vol. wycofane przez Samodzielną Sekcję Kontroli i Selekcji Zbiorów; 4250 wol. w wyniku selekcji przeprowadzonej przez pozostałe agendy BUŚ).

Oprawie połączonej z reperacją poddano w trybie usługi zewnętrznej - 312 wol. oraz we własnej intrologatorni - 965 wol.

Z uwagi na wyczerpywanie się powierzchni magazynowej konieczne było dalsze zacieśnianie ustawienia zbiorów, dokonywanie selekcji. Przeniesiono także 1385 wol. książek XIX-wiecznych do magazynu zbiorów specjalnych i zmieniono ich status na „zbiór zabezpieczony”.

Inne oddziały BUŚ

Biblioteki i Czytelni Brytyjskiej UŚ

W 2009r. została podpisana nowa umowa pomiędzy Uniwersytetem Śląskim a British Council, czas trwania umowy 23.06.2009r. do 31.08.2011r. Biblioteka będzie rejestrować kandydatów na egzaminy z języka angielskiego.

British Council nie będzie aktualizowało systemu bibliotecznego ALICE (10 829 opisów), nowe nabytki będą wprowadzane do systemu PROLIB.W celu uruchomienia elektronicznej wypożyczalni dokonano konwersji danych do zasobu systemu PROLIB.

Zbiory Biblioteki to depozyt

Stan zbiorów:

Księgozbiór 8615 wol., 1 681 tyt.mat.audio/video

Biblioteka otrzymywała **5 tytułów czasopism** prenumeratę opłacało British Council.

Natomiast księgozbiór został powiększony o wyd.zwarte zakupione z donacji British Council pochodzącej jeszcze z 2008; podobnie wszystkie materiały audiowizualne.

Udostępnianie

Cały księgozbiór pozostaje w wolnym dostępie do półek.

Czytelnia: **11** miejsc, **1 096** odwiedzin czytelników, 5 stanowisk komputerowych, 2 drukarki.

Wypożyczalnia: 941 aktywnych czytelników, ogółem 17 065 wypożyczeń

pracownicy naukowci wyższych uczelni **71 (37 spoza UŚ)**

studenci 298 (117 spoza UŚ)

nauczyciele języka ang. **85 osób**

Czytelnicy spoza Uniwersytetu stanowili 77,2% wszystkich zapisanych (tj.726osób)

Odnowienia członkostwa dokonało : **451 osób** (48% ogółu)

Roczna opłata członkowska wynosiła nadal: ulgowa: 10zł uczniowie i studenci UŚ, 15zł studenci innych uczelni, pełna opłata : 20zł. Z tytułu opłat członkowskich do kasy Uniwersytetu wpłacono:**8.120zł**, od której to kwoty odprowadzono VAT w wys.7% - tj.568.40zł.

Od 1-go lutego 2006 - Zarządzeniem Dyrektora BUŚ zniesiono obowiązek wnoszenia opłaty członkowskiej dla wszystkich pracowników UŚ.

Działalność informacyjna, promocyjna i dydaktyczna

W roku minionym postawiono głównie na wystawy.

- Wystawa **Darwin Now** - prezentacja we współpracy z Wydziałem Biologii i Ochrony Środowiska : w kwietniu przy okazji Festiwalu Nauki, a we wrześniu jako uzupełnienie obchodów 40lecia istnienia Wydziału Biologii.

- w listopadzie 2009r. europejska wystawa **Alter Ego**, w grudniu 2009r. wystawa **Multicultural**

obie traktujące o problemie wielokulturowości.

Przeprowadzono 10 lekcji bibliotecznych dla 240 uczniów wszystkich typów szkół - niektóre lekcje odbyły się w ścisłym powiązaniu z dwiema ostatnimi wystawami.

Kryzys ekonomiczny sprawił, że trudniejsza kondycja finansowa wydawnictw brytyjskich wpłynęła na osłabienie współpracy z biblioteką.

Biblioteka Niemiecka

W styczniu 2009 r. zostało podpisane nowe „Porozumienie o współpracy pomiędzy Instytutem Goethego i Biblioteką Uniwersytetu Śląskiego”. Porozumienie to jest kontynuacją poprzednio obowiązującej umowy z 1998 r. i określa szczegółowe warunki współpracy w latach 2009-2010. Pojawia się w nim po raz pierwszy określenie „Partnerbibliothek” (Biblioteka partnerska), którym zastąpiono dotychczasowe „czytelnie niemieckie” (Deutsche Lesesale).

Biblioteka Niemiecka na bieżąco udostępniała zainteresowanym wszelkie pozyskane informacje dotyczące m.in. możliwości otrzymania stypendiów w Niemczech, udziału w konferencjach, kursach języka niemieckiego.

W sierpniu 2009r. Bibliotekę odwiedziła, w ramach corocznych wizytacji, kierownik Biblioteki Instytutu Goethego w Krakowie, mgr Halina Niemirska.

Stan zbiorów

Książki, kasety magnetofonowe, kasety video, płyty kompaktowe, CD-ROMy, DVD 6 922 jednostek inw.

Czasopisma: prenumerata - 7 tytułów, dary - 12 tytułów.

Księgozbiór to depozyt. W 2009 założono w Prolibie inwentarze dokumentów elektronicznych i dźwiękowych, a także filmów. Podjęto też przygotowania do uruchomienia wypożyczalni elektronicznej.

Udostępnianie

Całość zbiorów w wolnym dostępie.

Czytelnia: 12 miejsc, 2 stanowiska komputerowe, 1 776 odwiedzin, 12 630 udostępnień.

Wypożyczalnia: 1 415 zarejestrowanych czytelników, 2 907 wypożyczeń

Oplaty przekazane do kasy UŚ

za kserokopie	31,60 zł
opłata roczna	468,00 zł
kary	36,00 zł
razem	535,90 zł

Działalność informacyjna i dydaktyczna

Niektóre działania:

- dwie wystawy najnowszych książek niemieckich, polecanych przez Instytut Goethego w programie pn: „Bücher, über die man spricht” (Książki, o których się mówi) - edycja: jesień 2008 i wiosna 2009. Nowości wydawnicze i towarzyszące im recenzje w j. polskim umieszczono w gablotach, usytuowanych w korytarzu prowadzącym do wypożyczalni BUŚ (ul. Bankowa 14).

- uczestnictwo w projekcie Instytutu Goethego promującym niemiecką muzykę pop i rockową. W ramach programu pn.: „Band des Monats”(„Grupa miesiąca”) Biblioteka proponowała czytelnikom płyty CD z nagraniami niemieckich zespołów muzycznych

- zajęcia ze studentami kolegów językowych oraz uczniami gimnazjum i liceum, Bibliotekę odwiedziło 9 zorganizowanych grup, przeciętnie po 17 osób.

Oddział Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie

Zbiory

Książki 73 029 wol., skrypty 28 862 wol., zbiory specjalne (nuty, przeźrocza, filmy, dok. Dźwiękowe) 22 311 j.inw., inne zbiory 10 784

Zbiory XIX i XX -wieczne wydzielono jako cieszynalia, zbiory XX wieczne przechowywane w magazynie XIX w. zabezpieczone w pokoju kierownika. Zbiory udostępniane tylko w czytelni.

Czasopisma bieżące:

204 tytuły 194 tytuły krajowe, 10 tytułów zagranicznych

Udostępnianie

5 stanowisk komputerowych dla czytelników

-czytelnia książek -czytelnia czasopism

ilość miejsc 40 35

ilość odwiedzin 4 097 1 844

ilość udostępnionych wol. 11 229 25 631

-wypożyczalnia miejscowa

liczba zarejestrowanych nowych czytelników 703, 19 660 wypożyczonych woluminów

Oddział przeprowadził przysposobienie biblioteczne dla studentów I roku, wykład z prezentacją OPAC WWW .

Oddział Specjalistyczny Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego - Zbiory Fizyki *

Od 1.08.2009r w strukturze BUŚ, z przeznaczeniem włączenia do CINIbA

Zbiory

Książki 33 965wol., skrypty 3 906 wol.,

czasopisma bieżące 14 tytułów- 5 krajowych, 9 zagranicznych

Udostępnianie:

wolny dostęp do książek i czasopism,

Czytelnia: 60 miejsc, 3 stanowiska komputerowe, 6 684 odwiedzin

Wypożyczalnia: 1 476 zarejestrowanych czytelników, 5 938 wypożyczeń

Od 16.02.2006 umożliwiono dostęp do *Kawiarenki Internetowej*. Korzystają z niej studenci i doktoranci.

W październiku 2009r przeprowadzono przysposobienie biblioteczne dla studentów I-roku Instytutu Fizyki.

* Szczegółowe dane w części statystycznej sprawozdania BUŚ

Oddział Specjalistyczny Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego - Zbiory Biologii. *

Zgodnie z Zarządzeniem nr 40/2009 z dnia 22 maja 2009 r. Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Śląskiego, z dniem 1 sierpnia 2009 roku Biblioteka Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska została przekształcona w Oddział Specjalistyczny Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego-Zbiory Biologii. Przekształcenie związane było z wyłączeniem z podporządkowania Dziekana Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Biblioteki Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska i utworzeniu na jej bazie Oddziału Specjalistycznego Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego- Zbiory Biologii, podporządkowanego bezpośrednio Dyrektorowi Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego.

Pracownicy dotychczasowej biblioteki stali się odpowiednio pracownikami nowoutworzonego Oddziału. Oddział funkcjonuje w dotychczasowej lokalizacji, tj. w budynku WBIOŚ przy ul. Jagiellońskiej 28 do momentu przeniesienia jego siedziby do nowego gmachu Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej.

Organizacja biblioteki

Zmienił się proces gromadzenia i zakupów książek do biblioteki. Do 31 lipca 2009 zakupy podręczników odbywały się z funduszy Wydziału, a z dniem 1 sierpnia została zamknięta księga inwentarzowa Biblioteki WBIOŚ i powyższe zakupy odbywają się z funduszy Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego. Cały nacisk został położony na selekcję zbiorów i jego retrokonwersję. Dodatkową pracą jaką ma do wykonania zespół pracowników to opracowanie elektroniczne czasopism oraz uruchomienie elektronicznej wypożyczalni.

Podczas lipcowych obfitych opadów deszczu został zalany Magazyn Czasopism przy ul. Bankowej 14. Skutki zalania okazały się katastrofalne dla czasopism, których usunięto ponad 4000 z powodu zagrzybienia i zapleśnienia . W okresie wakacyjnym przeszkolono pracowników biblioteki z PROLIBA- moduł wypożyczania książek drogą elektroniczną. Udało się pomyślnie przeprowadzić akcję związaną z wysyłką upomnień do pracowników naukowych wydziału i UŚ, aby przygotować się do ewidencji czytelników i udostępnień w bazie elektronicznej. Pracownicy naukowcy przynosili i przynoszą stopniowo do biblioteki wypożyczone pozycje z prośbą o okodowanie i wpisanie ich do bazy. Dodatkowo pracownicy biblioteki wykonali szereg prac związanych z przejściem i dostosowaniem się do nowych struktur, tj.: meliorację katalogu tradycyjnego alfabetycznego i rzeczowego, udział w pracach przy dostosowaniu tablic UKD dla księgozbioru biologicznego przeznaczonego w przyszłości do wolnego dostępu w CINIbA, opracowywanie księgozbioru wydanego po 1995 roku.

Obecna lokalizacja Wypożyczalni, Magazynu i Czytelni książek zdecydowanie pogorszyła warunki korzystania ze zbiorów bibliotecznych, co przyczyniło się w dużym stopniu do zmniejszenia liczby wypożyczeń.

Na książki znajdujące się w Chorzowie należy składać zamówienia z tygodniowym wyprzedzeniem. Aby usprawnić proces wprowadzania starego zasobu do bazy komputerowej, podjęte zostały kroki w celu uruchomienia w Chorzowie sieci komputerowej. Dzięki temu pomyślnie zakończona została akcja uruchomienia 1 stanowiska komputerowego w magazynach biblioteki w Chorzowie.

Zbiory

Książki 24 426 wol., skrypty 11 845 wol.

Czasopisma bieżące: 107 tytułów, 70 krajowych, 37 zagranicznych.

Udostępnianie

Książki : liczba woluminów w wolnym dostępie: 2.547 wol.

Czasopisma: liczba tytułów w wolnym dostępie: 152 tytuły

4 stanowiska komputerowe dla czytelników z dostępem do baz i katalogów

Nazwa Czytelni	Ilość miejsc	Ilość odwiedzin	Ilość udostępnionych wol.
Czytelnia Czasopism	13	1.263	34.963 czasopism
Czytelnia Ogólna	26	3.452	8.033 książek
Razem	39	4.715	42.996

Wypożyczalnia: 1 765 zarejestrowanych czytelników, 18 761 wypożyczeń

Liczba czytelników spoza Uniwersytetu korzystających z czytelni i wypożyczalni: 62 (Uniwersytet Opolski, Politechnika Śl., Politechnika Częstochowska, Śląski Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Jagielloński, uczniowie liceów ogólnokształcących).

Niektóre działania informacyjne i dydaktyczne biblioteki WBiOŚ:

Od kwietnia 2003 r. dostępna jest strona www biblioteki

Wraz z utworzeniem strony www biblioteki WBiOŚ od kwietnia 2003r odnotowano 27.859 wejść użytkowników, w 2009 roku - 3.305 wejść.

Bieżące wykorzystywanie utworzonej listy wysyłkowej dla pracowników Wydziału.

Bibliotekarze wspólnie z pracownikami Wydziału pracują nad zebraniem specjalistycznych baz dostępnych w systemie on-line, a także pomocnym studentom w przygotowaniu się do zajęć i śledzeniu na bieżąco badań naukowych w kraju i zagranicą.

Aby ułatwić studentom i młodym pracownikom nauki wyszukiwanie tematyczne w czasopismach, opracowano we współpracy z pracownikami naukowymi i umieszczono na stronie domowej biblioteki bazę z dziedzinowym podziałem czasopism dostępnych na wydziale.

Wzorem lat ubiegłych pracownicy biblioteki przygotowali ulotki informacyjne dla studentów Wydziału o godzinach otwarcia biblioteki, posiadanych bazach, instytucjach współpracujących z biblioteką przy gromadzeniu księgozbioru, jak i innych bibliotekach, w których mogą znaleźć księgozbiór dziedzinowy.

27 październik 2009 - zorganizowano wystawę książek zagranicznych z dziedziny nauk biologicznych wspólnie z Wydawnictwem International Publishing Service, Katowice, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, ul. Bankowa 9, - mgr B. Trzaska.

* Szczegółowe dane w części statystycznej sprawozdania BUŚ

IV Działalność szkoleniowa i dydaktyczna .

Przysposobienie biblioteczne - w roku akademickim 2009/2010 w BUŚ zorganizowano nieobowiązkowe zajęcia z przysposobienia bibliotecznego dla studentów Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii oraz obowiązkowe dla studentów Szkoły Zarządzania. Zajęcia odbywały się od 1 do 23 października w wyznaczonych dniach i godzinach w BUŚ, oraz w Oddz. BUŚ-Zbiory Fizyki. W szkoleniach brali także udział studenci innych kierunków, którzy nie zdążyli odbyć tych zajęć w swojej bibliotece specjalistycznej. W sumie

przeszkolono **167** studentów Wydz. Mat.-Fiz.-Chem (bez Inst. Fizyki) i innych kierunków oraz **85** Szkoły Zarządzania.

Oddział Udostępniania i Informacji Naukowej uaktualnił informator dla studentów I roku i przeprowadził szkolenie osób prowadzących zajęcia z przysposobienia bibliotecznego w bibliotekach specjalistycznych i w BUŚ.

Szkolenia w korzystaniu z elektronicznych źródeł informacji - przeszkolono **5** grup użytkowników: 2 grupy studentów z Instytutu Anglistyki, 2 grupy z Instytutu Bibliotekoznawstwa, 1 grupa studentów z Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska. W sumie przeszkolono **52** osoby. Zajęcia prowadziły dr A.Drabek i mgr A.Kaszper.

Inne Zajęcia dydaktyczne dla studentów II roku Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej dotyczące kartoteki haseł wzorcowych w formacie MARC dla 6 grup - mgr Anna Śpiechowicz .

Szkolenie dla pracowników bibliotek specjalistycznych w zakresie źródeł informacji naukowej udostępnianych w BUŚ. Odbędzie się **12** spotkań (po 2 godz.) w bibliotekach - Wydz. Nauk o Ziemi (4 spotkania), Wydz. Nauk społecznych (4 spotkania), Wydz. Biologii (1 spotkanie), Wydz. Prawa (1 spotkanie) i w BUŚ (2 spotkania). Zajęcia prowadziła mgr A.Kaszper.

Ponad, to:

- W miesiącach maj - lipiec Teresa Kłosek i Arleta Majcherek przeprowadziły dla bibliotekarzy Oddziału Udostępniania i Informacji Naukowej oraz bibliotekarzy bibliotek specjalistycznych cykl szkoleń z zasad opracowania wydawnictw zwartych w formacie MARC 21 - łącznie 30 osób.

- W miesiącu wrześniu mgr Izabela Wielgus i mgr Jolanta Pulikowska przeprowadziły dla bibliotekarzy Oddziału Udostępniania i Informacji Naukowej oraz bibliotekarzy bibliotek specjalistycznych cykl szkoleń z zasad tworzenia haseł przedmiotowych rozwiniętych języka KABA - łącznie 27 osób.

- W miesiącu listopadzie mgr Marta Bleszyńska i mgr Joanna Wawrzecka przeprowadziły dla bibliotekarzy Oddziału Udostępniania i Informacji Naukowej szkolenie z zasad stosowania klasyfikacji UKD w trakcie opracowania rzeczowego zbiorów - łącznie 9 osób.

Wycieczki odwiedzające BUŚ - oprowadzono **4** grupy licealistów.

V. Informatyzacja

Zakup 2009 r.

Sprzęt i oprogramowanie (finansowany z projektu RID):

- Klaster serwerów RISC - przeznaczonych do lokowania baz danych (Prolib, Mirror ŚBC, BC UŚ)
- Serwer Kasetowy HP Blade 7000 - przeznaczony do lokowania pozostałej infrastruktury, Mirror ŚBC, BC UŚ)
- Terminale - 50 szt
- Skaner dokumentowy - 1 szt.
- Skanery książkowe - 3 szt.
- Oprogramowanie do wirtualizacji systemów dla 12 procesorów - zestaw
- Oprogramowanie bibliotek cyfrowych dLibra dla Mirror ŚBC, BC UŚ) - 2 szt.
- Oprogramowanie udźwiękowiające - 1 komplet

Sprzęt dostarczony (finansowany z funduszy rektorskich):

- Komputery HP - 15 szt.
- Notebooki - 10 szt.
- Switche - 2 szt.
- Zestaw do szyfrowania danych - 1 komplet
- Zasilacze awaryjne -3 szt.
- Konwertery karty chipowych dla legitymacji studenckiej w wypożyczalni
- System klimatyzacji

Rozbudowy sprzętu zakupionego w latach poprzednich:

Drobne rozbudowy stanowisk komputerowych i sieci na bazie elementów stanowiących części zamienne

Zakupy oprogramowania (finansowany z funduszy rektorskich):

- Upgrade oprogramowania w terminalach do oprogramowania Laneo
- Polisy serwisowe systemu Prolib i Progress
- Polisa serwisowa oprogramowania Onelog / IRIS do zarządzania dostępem do sieciowych systemów informacyjnych Uniwersytetu Śląskiego
- Oprogramowanie do zarządzania siecią, nadzoru stacji roboczych oraz ich aktualizacji oraz nowe oprogramowania MS Office 2003
- Oprogramowanie antywirusowe F-Secure
- Zakup drobnego oprogramowania wspomagającego prace technologiczne.

Wykonywano zadania modernizacji systemu bibliotecznego oraz innych systemów wspomagających, reinstalacje systemu Onelog, instalacje kolejnych wersji testowych oprogramowania Prolib MARC 21, naprawy oraz modernizacje sprzętu. Prace studialne przed przygotowaniem i realizacją projektu MOK.

Ponadto OOIB wykonywał standardowe prace administracyjne systemami komputerowymi (zajmujące około 90-95% czasu pracy), w tym planowanie i realizacja zakupów bieżących sprzętu i oprogramowania (uczestnictwo i organizacja przetargów) - przygotowanie warunków technicznych do specyfikacji, opiniowanie specyfikacji i projektów umów, przygotowywanie opracowań technicznych do odwołań, uczestnictwo w komisjach przetargowych.

VI. Kontrola zbiorów

BUŚ

W ramach Planu kontroli zbiorów na lata 2008 -2018, na rok 2009 do wykonania zaplanowano skontrum w bloku nr inwentarzowych: 510 001 - 560 000 wpisanych do inwentarza w latach 1976 - 1979.

Komisja skontrolowa powołana 27.01.2009 roku sporządziła protokół oraz wykaz dla 51 braków względnych wartości 0,61 zł

W roku sprawozdawczym sporządzono również protokół dla braków względnych wykazanych w skontrum zbiorów w 2008 roku. Sprawdzono 41 pozycji. Nieodnaleziono 26 pozycji wartości 90, 41 zł, które po zatwierdzeniu protokołu przez Dyrektora BUŚ wykreślono z inwentarza.

W roku sprawozdawczym kontynuowano selekcję zbiorów / książki / najstarszych w bloku numerów inwentarzowych : od 1 - 100 000 oraz identycznych tytułów wpisanych do inwentarza powyżej 100 000.

W wyniku selekcji wycofano 5 432 wol w tym: 133 wol. przekazano komórce druków zbędnych, 5 299 wol. przekazano na makulaturę.

Wykreślono z katalogów BUŚ /klamrowy, kartkowy i rzeczowy / na podstawie protokołów selekcyjnych 929 pozycji:

- za zagubione - 29, zniszczone - 61, zbędne i zdezaktualizowane - 510, braków bezwzględnych - 123 oraz inne - 206.

Oddział Specjalistyczny BUŚ - Zbiory biologii w wyniku selekcji wycofał ze zbiorów 70 wol. książek oraz 4 007 wol. czasopism.

Biblioteki specjalistyczne

W roku sprawozdawczym Sekcja koordynowała przeprowadzanie kontroli zbiorów zgodnie z zatwierdzonym przez Rektora 10-letnim „Planem kontroli zbiorów w bibliotekach specjalistycznych na lata 2001 - 2010”

Prace BUŚ związane z kontrolą zbiorów to:

1. udzielanie konsultacji i pomocy w przygotowaniu i opracowaniu wyników skontrum, sporządzaniu protokołów: konsultacje obejmowały, również procedury selekcji

2. wyłączanie z kartoteki topograficznej na podstawie protokołów ubytków zbiorów z inwentarzy BUŚ znajdujących się jako depozyt w bibliotekach specjalistycznych; Wyłączono - 5405 kart na podstawie 69 protokołów ubytków.

Wszystkie kontrole przebiegały w okresie wakacji, nie utrudniały funkcjonowania biblioteki.

Opis wyników w sprawozdaniu bibliotek specjalistycznych.